

УДК 930:929 Кравченко (047.53)

КРАВЧЕНКО ВОЛОДИМИР ВАСИЛЬОВИЧ

(11.07.1957)

Народився у м. Кам'янець-Подільський Хмельницької області. В 1980 р. з відзнакою закінчив історичний факультет ХДУ ім. О. М. Горького. У 1980–1981 рр. – вчитель історії Дергачівської середньої школи № 1 Харківської області. У 1981–1984 рр. – аспірант кафедри історії Української РСР ХДУ ім. О. М. Горького. З 1984 р. – викладач, з 1990 р. – доцент, з 1998 р. – професор цієї кафедри. У 1992–1994 рр. – завідувач загальноуніверситетської кафедри українознавства ХДУ ім. О. М. Горького.

У 1986 р. захистив кандидатську дисертацію «Д. І. Багалій та його внесок до вивчення вітчизняної історії» (наук. керівник – проф. І. К. Рибалка). З 1994 р. – голова секції українознавства Північно-Східного наукового центру НАН України. У 1997 р. захистив докторську дисертацію «Українська історіографія епохи національного Відродження (друга половина XVIII – середина XIX ст.)». Стипендіат фонду імені проф. А. Синявського (США, 1993), Канадського Інституту українських студій Альбертського

університету (1996, 1998). Із 1999 р. – завідувач кафедри історії України та музеєзнавства Харківської державної академії культури (за сумісництвом). З 2000 р. – завідувач загально-університетської кафедри українознавства ХНУ імені В. Н. Каразіна (потім – кафедра філософського факультету). Старший науковий співробітник Інституту української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАН України (голова Харківської філії). Директор Східного інституту українознавства ім. Ковальських. З 2012 р. директор Канадського Інституту українських студій, професор департаменту історії та класичних наук Альбертського університету.

Викладав на літніх школах Гарвардського, Варшавського університетів, Європейського університету в Санкт-Петербурзі, а також у Гельсинському університеті та Національному університеті «Киево-Могилянська академія». Наукові напрями – інтелектуальна історія та історіографія України, регіональна історія, історія Харкова та Харківського університету. Автор понад 130 наукових публікацій, зокрема 4 монографій. Підготував 9 кандидатів і 2 докторів наук.

Керівник науково-дослідної теми «Національна ідентичність населення Слобідської України». Член спеціалізованої Вченої ради при Інституті української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАНУ з 2008 р. – президент наукової громадської організації «Міжнародна Асоціація Гуманітаріїв», що об'єднує понад 80 докторів наук із Білорусі, Польщі, Росії, США, України, Естонії.

У 2000 р. визнаний переможцем у номінації «Викладач гуманітарних дисциплін» у конкурсі «Вища школа Харківщини – кращі імена». Нагороджений відзнаками Міністерства освіти і науки України: «Відмінник освіти України» та «Петро Могила» (2004 р.). Лауреат премії імені Соломії Павличко Американської Ради наукових товариств (2010 р.).

1. О роли историографии уже немало написано, но что значит историография в Вашей жизни?

Ответ: Когда я решал посвятить себя истории, слово «историография» для меня не значило абсолютно ничего. Так

продолжалось до тех пор, пока я не занялся изучением жизни и творчества Дмитрия Ивановича Багалая. Возник вопрос: «Что такое «история» и что – «историография»? В то время историография была в почете и претендовала на некий особенный статус. В аспирантуре долго не знали, по какой части меня определить, пока не предложили соломоново решение – пусть будет и то, и другое. Я сдавал кандидатские экзамены по двум специальностям. Мой научный руководитель, Иван Климентьевич Рыбалка, историк, время от времени рекомендовал мне обратиться за консультацией к профессору Исаю Львовичу Шерману, историографу. Оба они между собою, мягко говоря, не ладили, поэтому я слушал обоих, но поступал по-своему. В результате моя диссертация была принята сразу по двум специальностям, но защищалась по одной – историографии, источниковедению и специальным историческим дисциплинам (до сих пор чувствую себя неуверенно в этих последних).

2. Изменилось ли что-либо в Вашем понимании задач историографии за последний год?

За год – определенно нет. Если расширить временной диапазон, уместно будет сказать, что в последнее время, с очередным методологическим поворотом в гуманитаристике, репрезентация истории, похоже, стала более влиятельной, чем поиск того, «как это было на самом деле». Иными словами, история стала историографией, чему я могу только порадоваться (см. выше)...

3. Иногда приходится слышать о «харьковской исторической школе». Как Вы считаете, есть ли таковая и, если есть, то в чем Вы видите ее особенности?

Честно говоря, нет, не считаю. Ваш вопрос, тем не менее, заставил меня задуматься над тем, есть ли что-то общее у харьковских историков, кроме места жительства. Можно поиграть с идеей о том, что харьковчане больше интересовались социально-экономической, чем интеллектуальной проблематикой, но это всего лишь предположение.

4. Кого Вы считаете своими учителями?

Мой научный руководитель, Иван Климентьевич Рыбалка, обладал изумительным ощущением добротного, профессионально

сработанного текста, и каким он должен быть. В советское время быть профессиональным историком означало быть позитивистом. С тех пор я пытался отойти от этого канона историописания. Знакомство с иными методами изучения и репрезентации истории, было и остается в моем случае самостоятельным и довольно хаотичным, поэтому не могу выделить кого-то еще в качестве своего учителя в истории. Имена великих историков всех времен и народов вспоминать не буду.

5. Если бы можно было вернуться на 20 лет назад, чтобы Вы хотели изменить в своей профессиональной деятельности?

Если откровенно – ничего.

6. Поделитесь своими планами на будущее.

Работаю над учебным курсом «Основания восточно-европейской истории», пытаюсь работать над сборником статей, переписывая свои прежние публикации, планирую монографию о развитии украинских изучений в Северной Америке.

